

Det kongelige klima- og miljødepartement
Det kongelige landbruks- og matdepartement

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref
12/3192

Dato
21 MAI 2014

En tydeligere soneforvaltning i rovviltforvaltningen

Arealdifferensiering er et av hovedprinsippene i norsk rovviltpolitikk, og et sentralt virkemiddel for å nå den todelte målsettingen om å sikre både rovvilt og beitenæring i norsk natur. De regionale rovviltnemndene har siden 2005 forvaltet prinsippet om arealdifferensiering gjennom sine regionale forvaltningsplaner. Tilpassingen av størrelse på rovviltbestandene og gjennomføring av forebyggende tiltak og driftstilpassing har skjedd gradvis. Gjennom blant annet arealdifferensieringen skal nemndene bidra til tilpassinger i regionene som gradvis kan gi lavere tap og mindre konflikter.

På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet evaluerte rovviltnemndene høsten 2010 den gjeldende arealdifferensieringen i egen region, og vurderte en rekke momenter med tilknytning til arealdifferensieringen. Oppnåelse av bestandsmål og hvorvidt dette skjer i områder nemndene har prioritert til dette formålet, utbredelse av beitedyr og tapsutvikling henholdsvis innenfor og utenfor prioriterte rovviltområder, omfang og områdevis fordeling av uttak m.m., var blant de tema som ble gjennomgått i evalueringen.

Vi viser også til møtet vi hadde med rovviltnemndene 2. desember 2013 hvor vi ble enige om å ha et eget møte til våren for å drøfte nærmere hvordan vi kan tydeliggjøre forvaltningssonene i rovviltpolitikken. Dette brevet er ment som foreløpige signaler om en tydeligere soneforvaltning som vi ønsker å drøfte nærmere i møtet som er berammet til 2. juni 2014. Mange av punktene i nemndenes felles brev datert 04.02.2014 til departementene, med anmodning om å åpne opp for å gi flere og mer effektive verktøy til å løse oppgaven, vil det også være naturlig å ta opp i dette møtet.

Rovviltforliket i 2011 (jf. Representantforslag 163 S (2010-2011)) pkt. 2.2.19 sier blant annet at soneinndelingen må forvaltes tydelig.

For å skape større grad av forutsigbarhet både i oppnåelse av bestandsmålene for rovvilt i prioriterte yngleområder og ytterligere tapsreduksjon og forutsigbarhet for beitenæringene er det viktig at rovviltneemndene gjennom sine forvaltningsplaner, prioritering av midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak samt styring av uttak gjennom kvotefastsettelse legger best mulig til rette for gjennomføring av denne målsettingen.

Generelt er departementenes oppfatning så langt at opprettelsen av regionale forvaltningsregioner og rovviltneemnder har fungert bra. Hensikten med større grad av regional og lokal forankring i rovviltforvaltningen blir ivaretatt blant annet ved at næringsorganisasjonene og andre aktuelle organisasjoner trekkes aktivt inn i rovviltneemndenes arbeid med blant annet utarbeidelse av forvaltningsplaner for rovvilt i de ulike regionene. Av rovviltforliket 2011 pkt 2.1.9 framgår det at den regionale forvaltningen og de regionale bestandsmålene av rovvilt skal evalueres innen fem år (2016), og Klima- og miljødepartementet vil starte opp denne prosessen i 2014.

Under fremkommer sentrale oppfølgingspunkter som klima- og miljøvernministeren og landbruks- og matministeren i fellesskap vil drøfte med alle rovviltneemnder slik at vi i det videre arbeidet kan få en best mulig arealdifferensiert forvaltning og balansert måloppnåelse.

Geografisk samordning i grenseområdene mellom regionene

Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet er kjent med at det føres dialog og samarbeides godt mellom flere forvaltningsregioner i arbeidet med utvikling og rullering av forvaltningsplaner for rovvilt. Flere av rovviltneemndene har de senere årene gjort endringer i sine forvaltningsområder, og det har vært felles drøftinger mellom flere av neemndene med hensyn på geografisk differensiering av rovviltbestandene i grenseområdene mellom de ulike regioner. Samtidig er det slik at regionene har ulike hensyn å ta for å oppnå den todelte målsettingen, og departementet er inneforstått med at det kan være vanskelig å oppnå optimale løsninger for flere parter når det gjelder arealdifferensiering i grenseområdene mellom regioner.

Klima- og miljødepartementet ber rovviltneemndene sørge for at dialog og drøftinger med naboregioner gjennomføres før nye forvaltningsplaner fastsettes. Dette for å tilstrebe en best mulig geografisk samordning i grenseområdene mellom regionene.

Bestanden av jerv inndeles i tre delbestander, og den sørvestlige delbestanden med tilhold vest og sør for Østerdalen er fåtallig. Videre er det slik at Østerdalen fungerer som en barriere for utveksling av individer mellom den sørvestlige delbestanden og den østlige delbestanden. Rovdata beskriver den sørvestlige delbestanden som sårbar grunnet spedt rekrutteringsgrunnlag med relativt få ynglinger og svært begrenset tilførsel av dyr utenfra. Utfordringer når det gjelder antall og utveksling av individer til den sørvestlige delbestanden av jerv i Sør-Norge må derfor vektlegges i forvaltningen av arten i Sør-Norge. Videre er det for Sør-Norge sin del også utfordringer knyttet til arealdifferensieringen i de enkelte regioner og hensynet til naboregioner. Årsaken til dette er at Sør-Norge skiller seg noe fra nordlige deler av landet ved at det er flere tilgrensende naboregioner å forholde seg til, noe som særlig gjelder region 3 (Oppland) som grenser til regionene 1, 2, 4, 5 og 6. Vi er kjent med at rovviltneemnda i region 3 (Oppland) har tatt initiativ overfor tilgrensende forvaltningsregioner

for samordning når det gjelder forvaltningen av jerv i Sør-Norge, og mener dette er et godt initiativ som vil bidra til å finne best mulige løsninger både med hensyn til jerv og beitenæring.

På denne bakgrunn legger Klima- og miljødepartementet opp til å be rovviltnemnda i region 3 (Oppland) om å inneha en særlig samordningsrolle når det gjelder jerv i Sør-Norge. Dette innebærer et ansvar for samarbeid og dialog, og ikke endringer i nemndenes selvstendige myndighet for fastsetting av forvaltningsplaner i de enkelte regioner.

Sameksistens av rovviltarter

Klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren mener at rovviltnemndene bør vurdere overlappende yngleområder for de ulike rovviltartene. Dette vil kunne gjøre at virkemiddelbruken, både når det gjelder forebyggende og konfliktdependende tiltak og uttak av rovvilt, kan bli mer presis og effektiv, noe som igjen vil kunne gi reduserte tap og konflikter. Videre har forskning på gaupe og jerv vist at det totale tapsomfanget på beitedyr kan reduseres ved å forvalte disse to artene i samme områder. Flere av rovviltnemndene har allerede tatt hensyn til dette i sitt arbeid med forvaltningsplanene. Vi er inneforstått med at mulighetene og forutsetningene for en slik inndeling kan variere mellom regioner, blant annet grunnet de ulike rovdyrartenes nåværende utbredelse og biologi, samt områdenes betydning som beiteområde. I tilfeller der en nemnd velger å fordele de prioriterte yngleområdene for de ulike artene de har bestandsmål for over tilnærmet hele regionen, vil derimot en større andel av beitenæringen bli berørt. Det vil følgelig være nødvendig med forebyggende tiltak og tilpassninger til en fast forventet rovviltforekomst i en større del av regionen.

Klima- og miljødepartementet ber rovviltnemndene vurdere å prioritere overlappende yngleområder for de ulike rovviltartene der dette er hensiktsmessig for å gi større forutsigbarhet for beitebruk og der hensynet til de ulike rovviltartenes bestandsmål, biologi, forekomst, egnede leveområder og sammenheng i bestandene kan ivaretas.

Det følger av rovviltforliket i 2011 at beitenæringene skal tilpasses forekomsten av rovvilt i prioriterte yngleområder for rovvilt. Klima- og miljødepartementet ber rovviltnemndene ha fokus på effektive forebyggende tiltak og driftsomlegging innenfor de prioriterte yngleområdene for rovvilt, slik at man oppnår tydeligere arealdifferensiering og bedre skadereduksjon enn i dag.

Prioritering av områder

Klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren er av den oppfatning at det i enkelte forvaltningsplaner er gjort en prioritering av områder som over tid kan øke konfliktnivået og skape store utfordringer i en praktisk oppfølging av forvaltningen. Dette gjelder særlig forvaltningsplaner der det er gjort en svært fragmentarisk utvelgelse av prioriterte yngleområder for store rovdyr og prioriterte beiteområder. Det understrekes at hensyn til blant annet de store rovdyrernes biologi, utbredelsesområde, sammenheng i bestandene og hvor det finnes gode leveområder for de ulike artene, må vektlegges ved prioritering av yngleområder. En arealdifferensiering som i for liten grad ivaretar disse hensyn

skaper liten forutsigbarhet for både beitenæring og oppnåelse av bestandsmålene for store rovdyr.

Videre bør områder som prioriteres for beitebruk være sammenhengende og ha en arrondering som gir forutsigbar forvaltning av rovviltet og gir reell mulighet for levedyktig næringsdrift med beitedyr. En sterk fragmentering i prioriteringen av områder til henholdsvis rovvilt og beitenæring vanskeliggjør en presis oppfølging ved fordeling av jakt- og fellingskvoter og gjennomføring av effektive forebyggende tiltak.

Vi viser til at Stortinget i rovviltforliket av 2011 presiserte at soneinndelingen må forvaltes tydelig, og i oppfølgingen av dette er det en forutsetning at arealdifferensieringen i de regionale forvaltningsplanene legger best mulig til rette for gjennomføringen av en tydelig soneforvaltning. Rovviltnemndene må vurdere behovet for endringer på denne bakgrunn i hver enkelt region.

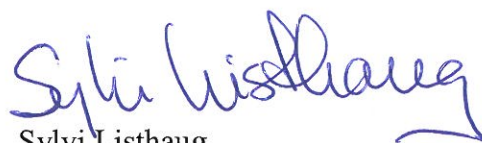
Det følger av rovviltforliket i 2011 at soneinndelingen skal forvaltes tydelig. I oppfølgingen av dette punktet er det en forutsetning at arealdifferensieringen i de regionale forvaltningsplanene legger best mulig til rette for at en slik forvaltning lar seg gjennomføre. Klima- og miljødepartementet ber rovviltnemndene vektlegge dette hensynet i sine prioriteringer av områder til rovvilt og beitenæring i forvaltningsplanene.

Videre vil Klima- og miljødepartementet understreke at det ved fastsettelse av arealdifferensieringen i forvaltningsplanene må legges vekt på slike forhold som blant annet de store rovdyrenes biologi, nåværende utbredelse og hva som er egnede leveområder for de ulike artene. Samtidig forutsetter den todelte målsettingen at områder som prioriteres for beitedyr har et omfang og arrondering som legger til rette for levedyktig næringsdrift. Dette både for å oppnå bestandsmålene for store rovdyr i prioriterte yngleområder og et redusert skadeomfang med forutsigbarhet for næringsmessig beitebruk i prioriterte beiteområder.

Med hilsen

Tine Sundtoft
klima- og miljøminister

Sylvi Listhaug
landbruks- og matminister

Kopi til:

Statens landbruksforvaltning	Postboks 8140 Dep	0033	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Fylkesmannen i Aust-Agder	Postboks 788 Stoa	4809	ARENDAL
Fylkesmannen i Buskerud	Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Fylkesmannen i Finnmark	Statens Hus	9815	VADSØ
Fylkesmannen i Hedmark	Postboks 4034, Statens Hus	2306	HAMAR
Fylkesmannen i Hordaland	Postboks 7310	5020	BERGEN
Fylkesmannen i Møre og Romsdal	Fylkeshuset	6404	MOLDE
Fylkesmannen i Nordland	Moloveien 10	8002	BODØ
Fylkesmannen i Nord-Trøndelag	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Fylkesmannen i Oppland	Postboks 987	2626	LILLEHAMMER
Fylkesmannen i Oslo og Akershus	Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Fylkesmannen i Rogaland	Postboks 59, Statens Hus	4001	STAVANGER
Fylkesmannen i Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	6863	LEIKANGER
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag	Postboks 4710 Sluppen	7468	TRONDHEIM
Fylkesmannen i Telemark	Postboks 2603	3702	SKIEN
Fylkesmannen i Troms	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Fylkesmannen i Vest-Agder	Serviceboks 513	4605	KRISTIANSAND S
Fylkesmannen i Vestfold	Postboks 2076	3103	TØNSBERG
Fylkesmannen i Østfold	Postboks 325	1502	MOSS
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM

Adresseliste

Rovviltnemnda i region 1	c/o Fylkesmannen i Rogaland, Postboks 59	4001	STAVANGER
Rovviltnemnda i region 2	c/o Fylkesmannen i Buskerud, Postboks 1604	3007	DRAMMEN
Rovviltnemnda i region 3	c/o Fylkesmannen i Oppland, Serviceboks	2626	LILLEHAMMER
Rovviltnemnda i region 4	c/o Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Postboks 8111 Dep	0032	OSLO
Rovviltnemnda i region 5	c/o Fylkesmannen i Hedmark, Postboks 4034	2306	HAMAR
Rovviltnemnda i region 6	c/o Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Postboks 2600	7734	STEINKJER
Rovviltnemnda i region 7	c/o Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10	8002	BODØ

Adressliste

Rovviltnemnda i region 8

c/o Fylkesmannen i Troms,
Postboks 6105

9291

TROMSØ